

מנחות ל: (ש4) עד לא: (ש4 מהסוף)

ביאורי מושגים

בן פקועה - עובר שנמצא ברחם בהמה שנשחטה מותר באכילה
'זרעו לזרע' - בירקות יחוס התבואה לשנה הוא לפי הלקיטה ובקטניות לפי השרשה. לכן אם זרע פול לשם זרע הולכים אחרי השרשה ואם זרעו לירק הולכים אחרי הלקיטה

סיכום הסוגיא

כתיבת שם ה' ומחיקתו

מה קרה אם הסופר 'פספס' את שם ה' וכעת צריך להכניסו לספר

ר' יהודה - גורר את המילה שאחרי שם ה', וכותב במקום הגרר את שם ה'. את המילה הנגררת כותב מעל השורה. (גרירה - מחיקה כשהדיו יבש)
ר' יוסי - לא צריך לגרור את המילה הנ"ל, ניתן לתלות (לכתוב מעל השורה) את שם ה' עצמו.
ר' יצחק - כמו ר' יהודה, למעט זה שר' יצחק מתיר למחוק את המילה הנ"ל בעודה לחה (מוחק ואין צריך לגרור).
ר' שמעון שזורי - ניתן לתלות את שם ה' (לכתוב מחוץ לשורה) ובתנאי שזה יהיה כולו ולא מקצתו.
רשב"א משום ר' מאיר - לא ניתן לכתוב את שם ה' במקום מחוק, לא לתלות אותו ולא למחוק. צריך להחליף דף.

המקרים שאליהם לא התייחס רבין (כיוון שכששינינו אותם הוא לא דיבר עליהם):

1. בן פקועה שגם בגיל 5 שחיטת אמו מטהרתו
2. המסוכן שאמר כתבו גט שכותבים ונותנים לאשתו.
3. ת"מ של דמאי שחזרה למקומה שניתן לברר אצל עם הארץ על עצם הדמאי
4. פול המצ' שחלקו תבואה ישנה וחלקו חדשה מערבבו היטב ומפריש.

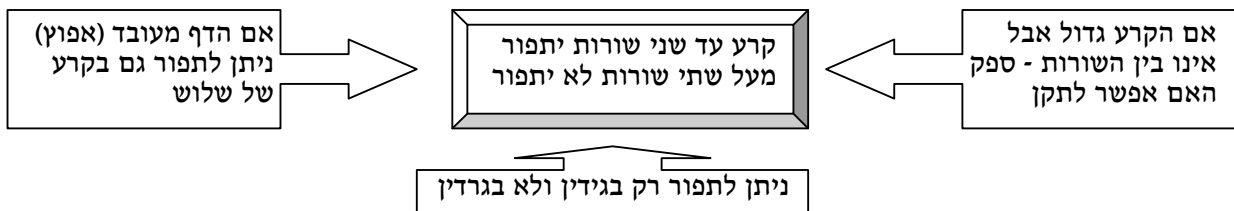
לאילו מקרים התייחס רבין

אמר רבין בר חנינא בשם ר' חנינא: הלכה כאן כר' שמעון שזורי וכן בשאר המקומות

המקרים שאליהם כנראה התייחס רבין:

1. מדידת גודל הקיבול של כלי (מעל 40 סאה לא מקבל טומאה) - אם הרגליים פחותות מטפח - מודדים את מה שביניהם.
2. שמן ודבש אינם מוגדרים כמשקים
3. טבל שהתערב בחולין חייב רק מדרבנן.

קרע בספר התורה

מנחות לא: (ש12) עד לב: (ש5 מהסוף)

ביאורי מושגים (לפי שיטת הערוך המקובלת יותר, לרמבם ההגדרות הפוכות)

גויל - כל העור של הבהמה

דוכסוסטוס - החלק הפנימי הסמוך ל**בשר** קלף - החלק החיצוני הסמוך ל**שער**
כשכותבים על דוכסוסטוס כותבים בצד של **השער** כשכותבים על קלף כותבים בצד של **הבשר**

כיום נפסק שכיוון שמעבדים יפה את הקלף כותבים הכל על קלף (בצד של הבשר כמובן)

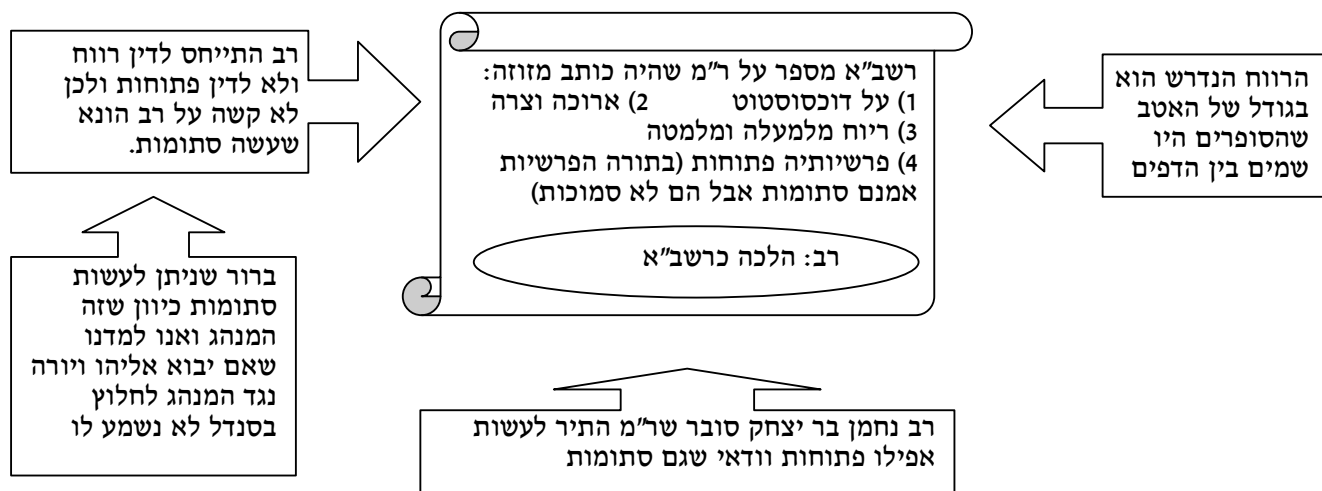
סיכום הסוגיא

מיקום המילים 'על הארץ' במזוזה:

- בשורה האחרונה
- מח' על המיקום בתוך השורה האחרונה:
- א. בחלק הימני (רחוק מהמילים 'על השמים')
- ב. בחלק השמאלי (מתחת המילים " ")

צורת הדף במזוזה:

- 2:2 - **כשר** - רגיל
2:3:1 - **כשר** - שירה (פסול רק בס"ת)
1:2:3 - **פסול** - זנב
3:2:1 - **פסול** - קובה (אוהל)

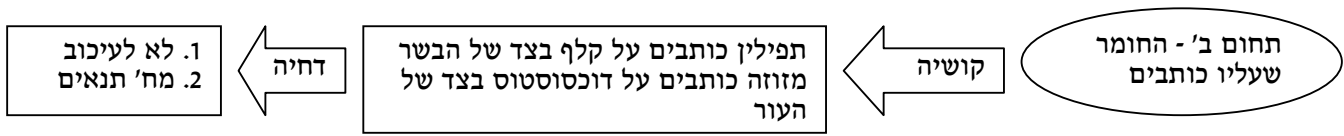
אין עושים מס"ת ותפילין מזוזות בגלל שאין מורידים מקדושה חמורה לקלה

משמע שאלמלא דין מורידין היה אפשר לעשות והרי יש שלושה תחומים שבהם אולי יש הבדלים ביו"ט ותפילין למזוזות

בבריתא מדובר על להשלים

אולי ניתן להוכיח מכאן שאין עושים פרשיות פתוחות במזוזה

תחום א' - פרשיות פתוחות וסגורות

רב יהודה בשם שמואל: כתב את המזוזה אגרת (לא דקדק בחסרות ויתרות) - פסולה

האם מותר לשבת על מיטה שיש עליה ס"ת:
ר' הונא: אסור ר' יוחנן: מותר

מנחות לב: (ש 5 מהסוף) עד לד. (ש 12)

ביאורי מושגים
תעשה ולא מן העשוי - כלל הלכתי התקף גם במזוזה הקובע שצריך מעשה שימת המזוזה ולא רק שתיהיה מזוזה (בדומה לציצית וסוכה)

סיכום הסוגיא (לא לפי הסדר)

ר' יהודה בשם שמואל: לא ניתן לכתוב מזוזה בשני טורים

מיקום המזוזה בפתח

זוית המזוזה: לא כמין נגר רש"י: לא במאוזן ר"ת: לא במאונך

לא ניתן להניח את המזוזה על מקל ולא אחרי הפתח אלא בפתח דווקא

מיקום המזוזה בגובה:
דעה א': לא בטפח העליון ולא בתחתון
דעה ב': בשליש העליון

המיקום ברוחב הפתח:
בטפח הסמוך ליציאה

עומק המזוזה בתוך המשקוף: עד טפח

פתח החייב במזוזה

שני פתחים עם צד משותף אם המרחק עד טפח מספיק להם מזוזה אחת

פתח בפניה - חייב.
בוטקה של מדרגות - חייב.

פתח שרק מיעוט נכנסים דרכו - לא חייב

שני פתחים עם צד משותף אם המרחק עד טפח מספיק להם מזוזה אחת

פתח ללא משקוף או מזוזות- פטור (לפי תוס' מספיק שהמש' והמז' פגומים, ואילו לפי הצעה ברש"י - ללא תקרה)

בית שער (מבנה עם שתי פתחים) צריך שתי מזוזות. אם הוא בין בית לגינה יש שלוש דעות לגבי חיוב במזוזה: פטור לגמרי, חייב לגמרי, הצד של הבית חייב ושל הגינה פטור.

מרפסת עם עמודים בלבד - פטורה. עם דפנות, על אף שלא מגיעים עד למעלה - חייבת.

הערות נוספות

ניתן לקבוע מאיזה כיוון
צד ימין לפי מיקום הציר

יש דין תעשה ולא מן
העשוי בהתקנת מזוזה

מנחות לד. (ש2) עד לה. (ש14 מהסוף)

ביאורי מושגים

הזמנה מילתא - מח' בסנהדרין (מז:): בין אביי לרבא האם כשמייעדים חפץ הוא כבר מתקדש ו/או נאסר או רק כשמשמשים בו.

כתיבה תמה - כתיבה יפה ושלמה. בתפילין ומזוזות ודאי שצריך כתיבה תמה. לגבי ס"ת - מח'.

סיכום הסוגיא

שיטת ר"מ תקפה רק לגבי צד ימין שהוא הצד שבו שמים את המזוזה

פתח עם מזוזה אחת: ר"מ: חייב במזוזה חכמים: פטור

הטעם לחיוב מזוזה בצד ימין נלמד מ'ביתך' - צריך לשים בדרך הביאה שלך שהיא ימין. א. אדם עוקר את רגל ימין קודם ב. 'ויתן אותו אצל המזבח מימין בבא איש בית ה'

תפילין של ראש

1. צריך שהבית של ראש יהיה מעור אחד - ולזכרון - אחד ולא ב' וג'
2. צריך שיהיו ארבעה בתים - ר"ע: טט-2-2-פת-2, ר"י: פעמים הטטפת מופיע ביחיד ופעם ברבים.
3. צריך לכתוב את הפרשיות על ארבע עורות, אם כתב על אחד והניח בארבע בתים - כשר ובתנאי שיהיה או רווח לשיטת ר"י או הפסק של חוט או משיכה לשיטת חכמים.
4. צריך שיראו מבחוץ את החריץ (לפי אביי צריך שהחריץ יהיה עד למטה ולפי רב דימי מספיק שיהיה ניכר)

תפילין של יד

1. צריך בית אחד
2. צריך לכתוב את הפרשיות על עור אחד. אם כתב על ארבע עורות כשר (לפי ר' יהודה בברייתא צריך להדביק אותם, למרות ששמע מר' יוסי שהוא חזר בו)

3. (גמרא) ניתן למסקנה להניח של ראש על היד ובתנאי שלא השתמשו כבר בתפילין כיוון שקדושתן חמורה יותר משל יד (לפי מי שאומר שהזמנה מילתא צריד גם תנאי)

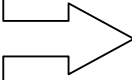
סדר הפרשיות

רש"י: הכל מסודר לפי הסדר בתורה: קדש, והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע. ר"ת: שמע - בצד החיצוני: קדש, והיה כי יביאך, והיה אם שמוע, שמע.

קדש, והיה כי יביאך מימין הקורא. שמע, והיה אם שמוע משמאל הקורא.

לשיטת אביי אם החליף את הסדר של הפרשות הפנימיות או החיצוניות - כשר. אם החליף בין פנימית לחיצונית פסול. ולפי רבא תמיד פסול.

הרצועות יכולות להיות בצבעים אחרים (חוץ מאדום) בחלק הפנימי.

הלכה למשה מסיני

1. מעברתא
2. תיתורא
3. שין של תפילין
4. רצועות שחורות
5. ריבוע (בעמוד הבא)
6. קשר של תפילין (")

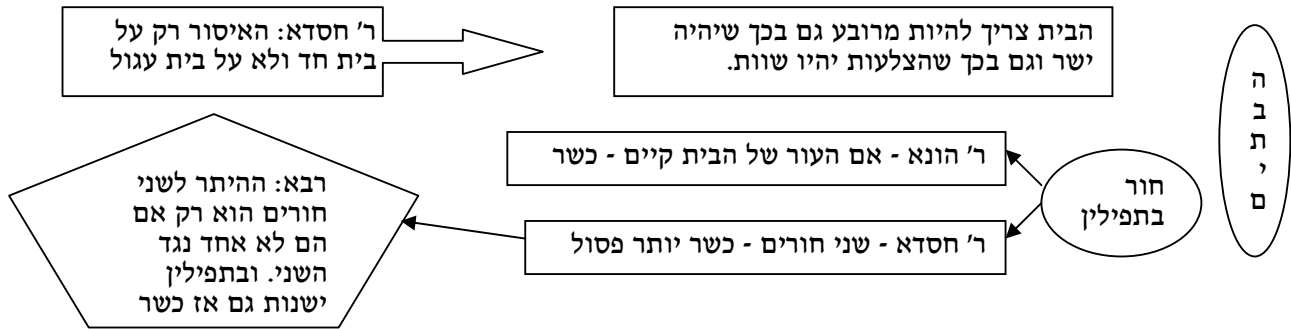
הרצועות חייבות להיות מעור

מנחות לה. (ש 4 מהסוף) עד לו: (ש 7 מהסוף)

ביאורי מושגים
אצבע צרדה - מידת אורך שנחלקו לגביה האמוראים.

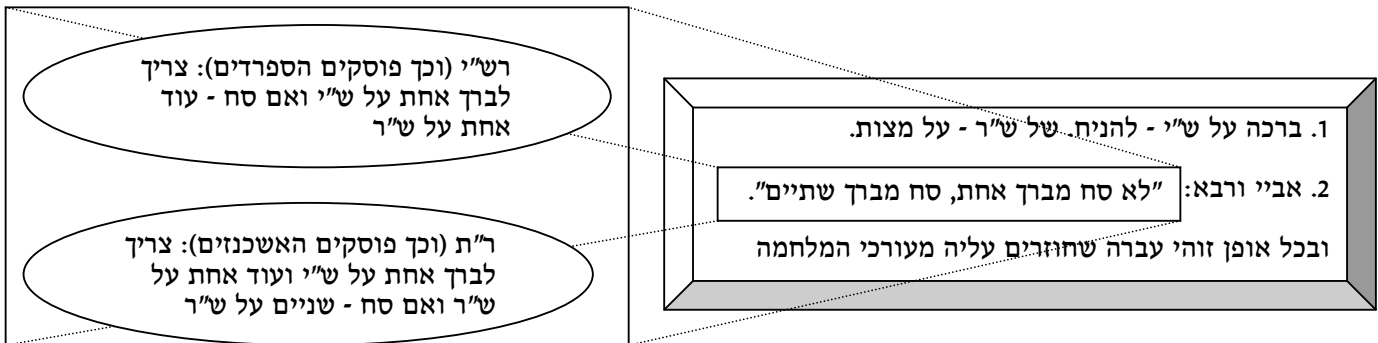
סיכום הסוגיא

1. לא ניתן לקשור רצועות שנחתכו - צריך קשירה תמה.
2. לא ניתן לתפור רצועות שנחתכו - כך המנהג.
3. השיעור המינמלי לאורך רצועה הוא אצבע צרדה.

1. החלק השחור של הרצועות צריך להיות כלפי חוץ.
2. הקשר של הראש צריך להיות למעלה וכלפי פנים.

תפילין של יד ותפילין של ראש

מניח קודם של יד ואחר כך של ראש וכשחולץ להיפך.
- 'וקשרתם לאות על ידיך' ואח"כ 'והיו לטוטפות בין עיניך'

זמן תפילין

"ושמרת את החוקה ... מימים
ימימה" - ימים ולא לילות,
מימים ולא כל הימים

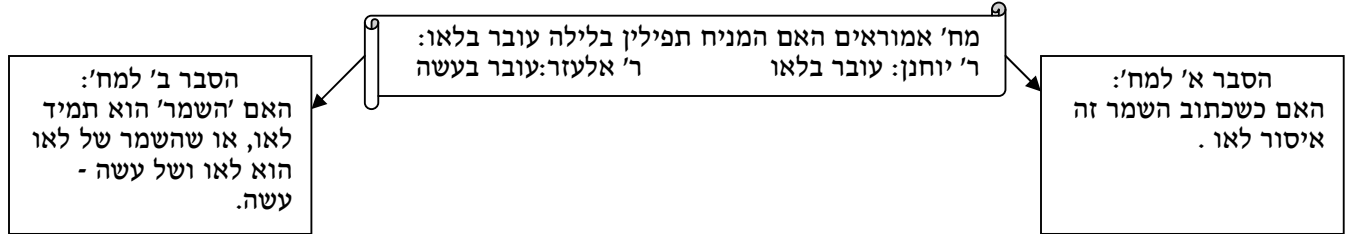
לילה וכן שבתות ויר"ט
- לא זמן תפילין

דעה א'

תפילין הם אות ולא צריך אות
בשבת שהיא בעצמה אות.

שבתות ויר"ט - לא זמן תפילין.
לילה - זמן תפילין

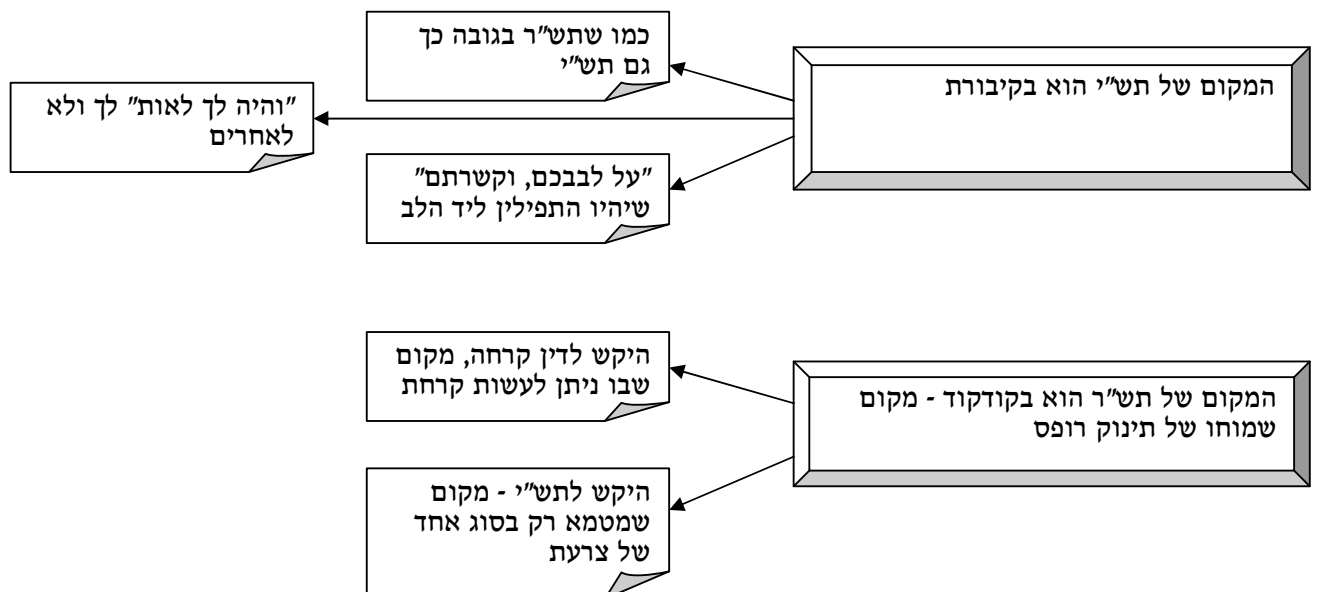
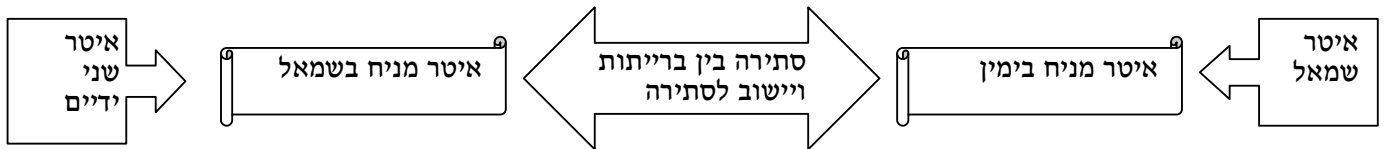
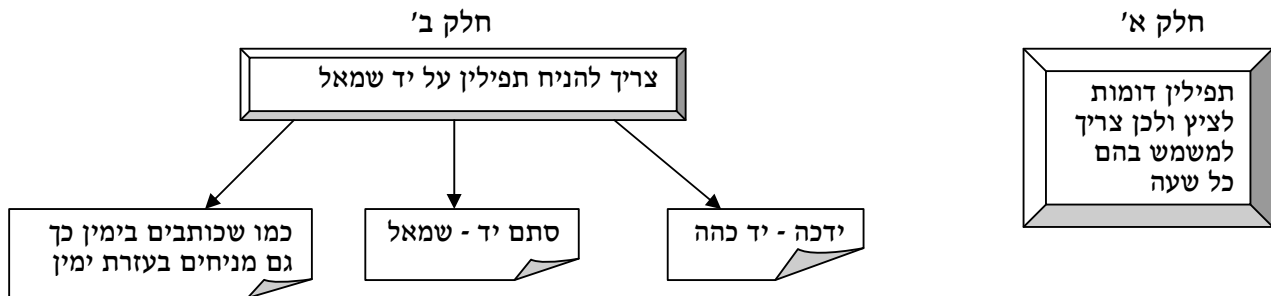
דעה ב'

מנחות לו: (שד מהסוף) עד לח. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים
 'אך חלק' - דין פדיון הבן קיים רק בולד בר קיימא.
 גדול כבוד הבריות - כלל הלכתי הקובע שבאיסורים מסויימים (יש דיונים נרחבים לגבי הגדרת האיסורים הנ"ל) אם יש התנגשות בינם לבין כבוד הבריות - העקרון של כבוד הבריות גובר.

סיכום הסוגיא

ציצית

המשנה

האם ארבע הציציות הינם מצוה אחת או ארבע מצוות:
ת"ק: אחת ר' ישמעאל: ארבע

הנפק"מ

1. סדין שיש בו שלוש ציציות - האם זה מצוה ולכן אין זה כלאיים, או לא
2. בגד עם חמש כנפות האם חייב בחמש ציציות

ש. מה יהיה הדין לפי ת"ק באדם שנפסקה לו הציצית בשבת ברה"ר האם דוחה כבוד הבריות את איסור טלטול:
ת. אם זה איסור דאורייתא יפשוט את הבגד. באיסור דרבנן (כרמלית למשל) יכול לחכות עד שיגיע לבית.